

NOORD-NEDERLAND:

**TROTS VAN
EUROPA**

Europees 4-puntenplan voor Noord-Nederland

**Christen
Unie**

NOORD-NEDERLAND: TROTS VAN EUROPA

Noord-Nederland kan niet zonder Europa en Europa is niets zonder de regio's. Het Noorden is uniek wat betreft het Waddengebied, de landbouw, de kansen voor duurzaam vervoer en de minderheidstalen. Noord-Nederland is hierin een voorbeeldregio voor Europa. Wat de ChristenUnie betreft kan dit nog verder versterkt worden.

De ChristenUnie heeft daarom een 4-puntenplan opgesteld waarvoor ze zich gaan inzetten tijdens de nieuwe zittingsperiode (2019-2024) van het Europees Parlement.

Behoud van werelderfgoed Waddenzee

- Plasticvrije zeeën
- Onderzoek naar ecologische gevolgen van klimaatverandering in het Waddengebied
- Bij activiteiten in de Noordzee en het Waddengebied wordt rekening gehouden met natuur en visserij

Bereikbare regio

- Trein als alternatief voor vliegtuig tot 1000 kilometer
- Inzet op elektrisch vervoer, groene waterstof, groengas én blauwe diesel

Europese kringlooplandbouw en duurzame visserij

- Europese kringlooplandbouw
- Betrouwbaar en duurzaam geproduceerd voedsel
- Sluis bij Kornwerderzand

Versterking van het Frysk en het Nedersaksisch

- Minderheidstalen actief op de agenda van Europa

Europees
4-puntenplan
voor Noord-
Nederland

Ondertekend op 17 mei 2019, aan de waddendijk in Moddergat, door:

Anja Haga, kandidaat
Europarlementariër ChristenUnie-SGP

Wiebo de Vries,
Fractievoorzitter ChristenUnie Fryslân

Henk Staghouwer, ChristenUnie gedeputeerde in
provincie Groningen

Bernadette van den Berg,
Fractievoorzitter ChristenUnie Drenthe

Inleiding

SAMENWERKEN JA

Samenwerken op Europees niveau is noodzakelijk. Nederland hoort bij Europa. Wat betreft vrede, veiligheid en welvaart hebben we veel aan Europa te danken. Samen sta je tenslotte sterker dan alleen. Denk bijvoorbeeld aan internationale handel, landbouw en transport. En ook als het gaat om godsdienstvrijheid, strijd tegen mensenhandel, gedwongen prostitutie en antisemitisme is slim samenwerken op Europees niveau essentieel.

SUPERSTAAT NEE

Samenwerken is niet hetzelfde als het toewerken naar een superstaat. De lidstaten binnen de Europese Unie zijn verschillend. In Nederland is de zorg en het onderwijs bijvoorbeeld heel anders geregeld dan in Italië. Deze variatie tussen landen hoort bij Europa, mag er zijn en blijven. De lidstaten kunnen zelf heel goed bepalen hoe ze omgaan met vraagstukken van leven en dood, met zorg, gezin en onderwijs. Daar is geen superstaat voor nodig.

GODSDIENSTVRIJHEID, ALTIJD EN OVERAL

ChristenUnie staat voor een herkenbaar christelijk geluid dat in heel Europa gehoord moet worden. Laat Europa haar christelijke wortels waarderen. We zien het als onze Bijbelse opdracht om op te komen voor vrede en recht. We komen in actie tegen geloofsvervolging. We zorgen voor armen en kwetsbaren. Ieder leven verdient bescherming, vanaf het begin en tot het eind. Wij zetten

ons daarom samen met andere Europese landen in voor bestrijding van mensenhandel, gedwongen prostitutie, antisemitisme en een rechtvaardig vluchtelingenbeleid.

Europees lijsttrekker Peter van Dalen is medeoprichter van de intergroep vrijheid van religie of geloofsovertuiging van het Europees Parlement. Dit is een samenwerking van afgevaardigden uit alle politieke fracties die initiatieven ter bevordering van godsdienstvrijheid ondernemen. De EU heeft ook een speciale gezant voor godsdienstvrijheid aangesteld, de heer Jan Figel. De afgelopen jaren is de heer Figel de hele wereld over gereisd om vrijheid van gedachte, geweten, godsdienst en overtuiging en de interreligieuze dialoog te beschermen en te bevorderen. Vanwege de interreligieuze samenwerking op EU-niveau en daarbuiten was het mogelijk om nauwe banden te onderhouden met de advocaat van Asia Bibi, de heer Malook. Asia Bibi is een christelijke vrouw uit Pakistan die ter dood werd veroordeeld na vals beschuldigd te zijn van godslastering. Dankzij het werk van de heer Malook is Asia Bibi begin 2019 vrijgelaten. Dhr Figel heeft er ook voor gezorgd dat drie predikanten door Soedan zijn vrijgelaten. Christenvervolging vindt wereldwijd plaats en het is van groot belang dat hier vanuit de EU continue aandacht voor is, en actie wordt ondernomen. De mandaten van de speciaal gezant en van de intergroep godsdienstvrijheid moeten daarom worden verlengd.

Behoud van werelderfgoed Waddenzee

Het waddengebied strekt zich uit van Den Helder in Nederland via Duitsland tot het Deense schiereiland Skallingen. In totaal is het waddengebied ruim 500 kilometer lang en 310.000 hectare groot. Het beslaat 30% van de Nederlandse, 20% van de Deense en 60% van de Duitse kust. Er liggen 50 eilanden en grote zandplaten in het gebied. Het gebied is uniek omdat grote delen ervan droogvallen bij laagwater. Dat brengt een unieke flora en fauna met zich mee. Hieraan dankt het buitendijkse deel van het waddengebied zijn status van Werelderfgoed.

PLASTICVRIJE ZEEËN

- Volledig verbod op wegwerpplastic
- Risico's op scheepvaartincidenten verkleinen

Verbod op wegwerpplastic

Elke Europeaan gebruikt 30 kilo plastic per jaar en het meeste plastic dat we dagelijks gebruiken wordt binnen 20 minuten weggegooid. Een logisch gevolg van dit te pas en onpas gebruik van plastic, is dat er veel plastic

afval ontstaat. De stranden, zeeën, vissen en zeedieren hebben geen baat bij al dit afval. Door het verbieden of beperken van de 10 plastic wegwerpproducten die bijdragen aan de plastic soep, is een goede stap gezet om onze zeeën en stranden schoner te houden. De ChristenUnie gaat voor plasticvrije zeeën en zetten daarom in op een volledig verbod op wegwerpplastic.

Risico's op scheepvaartincident verkleinen

De containerramp met de MSC Zoe begin dit jaar heeft duidelijk gemaakt dat onze natuur kwetsbaar is en dat het internationale vaartransport risico's met zich meebrengt. Incidenten hebben zich vaker voorgedaan,

en zullen zich helaas weer voordoen. Zeestromingen houden zich niet aan landsgrenzen, dus het is van groot belang dat landen elkaar vroegtijdig en adequaat kunnen informeren als er sprake is van verlies van containers en/of ander materiaal of stoffen in zee. Zeker gezien de 'Trilaterale Waddenzee Samenwerking' dragen Denemarken, Duitsland en Nederland gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor het behoud van dit onvervangbare ecosysteem. Het is dan ook van belang dat er heldere, internationale afspraken zijn over de eisen van de maximale afmetingen van een schip, de lading, de snelheid of de omstandigheden waarop een schip de scheepvaartroutes mogen bevaren. Aangezien er steeds meer activiteiten komen op de Noordzee, vraagt dit om meer regie. Ook van Europa. Er moeten heldere internationale afspraken komen, die ook gecontroleerd worden. Heldere afspraken over vaarroutes, waarbij de ondiepere routes vermeden worden. Ook moet meer aandacht zijn voor de lading van de schepen, en is het van belang dat er heldere, internationale afspraken zijn over de wijze van beladen en de traceerbaarheid van de lading. Een goed early-warningsysteem hoort hierbij. De ChristenUnie zet zich ook op Europees niveau in voor maatregelen die de risico's op scheepvaartincidenten verkleinen.

ONDERZOEK NAAR ECOLOGISCHE GEVOLGEN VAN KLIMAATVERANDERING IN HET WADDENGEBIED

Internationaal onderzoek naar de ecologische effecten van klimaatverandering in het Waddengebied, zodat de juiste maatregelen kunnen worden genomen.

Klimaatverandering is een wereldwijd probleem, en dus ook een probleem voor het Waddengebied. Als de zeespiegel verder stijgt vallen de wadplaten niet meer droog. Daarmee verliest het waddengebied een van zijn meest kenmerkende eigenschappen. (Trek) vogels kunnen dan niet meer rusten of voedsel vinden. Door temperatuurstijging ontstaat een verstoring in de balans in het ecologisch systeem en door toename van neerslag daalt het zoutgehalte in het water. Ook dit heeft invloed op de ecologie van de Waddenzee. De precieze effecten van klimaatverandering op het Waddengebied zouden beter onderzocht moeten worden. Het is van belang om dit op internationaal niveau te doen, zodat in het hele Waddengebied adaptieve maatregelen genomen kunnen worden. Denk aan harde (bijvoorbeeld delta-dijken) en zachte opties (dynamisch kustbeheer) in het kader van waterveiligheidsperspectief. Klimaatverandering en zeespiegelstijging bieden, naast dat ze een bedreiging vormen, juist ook uitgelezen kansen voor zowel natuur, landbouw maar ook andere sectoren.

BIJ ACTIVITEITEN IN DE NOORDZEE EN HET WADDENGEBIED WORDT REKENING GEHOUDEN MET NATUUR EN VISSERIJ

Bij de plaatsing van windmolenparken op zee, booreilanden en andere menselijke activiteiten moet altijd rekening worden gehouden met de effecten op natuur en met de belangen van vissers.

Het waddengebied is ook enorm in trek bij recreanten en toeristen. Begrijpelijk, want de natuur, ruimte, rust van de eilanden en de plaatsen langs de kust zijn prachtig. De economie van de eilanden drijft voor een groot deel op toerisme en recreatie. Dat is belangrijk, en om dit zo te houden is het van belang dat er in het waddengebied een goede balans blijft tussen ecologie en economie. Bij activiteiten boven de Waddeneilanden, zoals de plaatsing van windmolenparken op zee, booreilanden en andere menselijke activiteiten moet rekening worden gehouden met de effecten op natuur, zowel in de Noordzee als in het Waddengebied, en met de belangen van vissers.

Bereikbare regio

In Nederland is 20% van de CO₂-uitstoot, en dus luchtvervuiling, afkomstig van verkeer en vervoer. Door zorgvuldig te kiezen voor de manier waarop je reist kun je dus een positieve impact op het milieu maken. Wandelen en fietsen is sowieso goed, maar dat kan niet altijd. Daarom is het belangrijk dat er ook voor langere afstanden goede, duurzame alternatieven zijn. Voor de ChristenUnie is fossielvrij vervoer het uitgangspunt. Voor langere afstanden is de trein een heel goed alternatief, mits de verbindingen er zijn. In Noord-Nederland is het spoor netwerk nog te dun om een volwaardig alternatief voor de auto te zijn. Daarom zet de ChristenUnie in op betere en duurzame spoorverbindingen én op duurzaam autovervoer. Want niet alleen elektrisch vervoer is duurzaam, ook auto's op waterstof, groengas en blauwe diesel verdienen meer aandacht. Het is goed als de consument de keuze heeft tussen verschillende vormen van duurzaam vervoer, en hier niet voor wordt afgestraft in milieuzones.

TREIN ALS ALTERNATIEF VOOR VLIEGTUIG TOT 1000 KILOMETER

- Elektrificatie van spoorlijnen in Noord-Nederland voor milieu, snelheid en portemonnee.
- Aanleg van de Wunderline, Lelylijn en Nedersaksenlijn en één Europees beveiligingssysteem zodat ook in Noord-Nederland de trein hét alternatief wordt voor het vliegtuig voor reizen naar Duitsland en Frankrijk.

Op afstanden tot 1000 kilometer kan de trein hét vervoersmiddel zijn, in plaats van het vliegtuig. Dan moet het wel makkelijk zijn om met de trein te gaan reizen. En dat is het voor veel noorderlingen nu nog niet. Een snelle treinverbinding vanuit het noorden naar Duitsland en Frankrijk kan ervoor zorgen dat mensen de trein pakken voor een vakantie, stedentrip of werk, in plaats van het vliegtuig. Om mensen in de trein te krijgen is het belangrijk dat de trein snel, gemakkelijk en betaalbaar is. Daarom stelt de ChristenUnie de volgende maatregelen voor:

Elektrische treinen

In het Noorden zijn nog veel spoorlijnen niet geëlektrificeerd. Door elektrificatie kunnen treinen sneller optrekken en halen ze een hogere maximum snelheid en wordt dus de reistijd korter. Dit is gunstig voor reizigers en voor de exploitatie van vervoerders. Bovendien kan hiermee worden bespaard omdat aanschaf en onderhoud van deze treinen goedkoper is. Ook het milieu wordt gespaard doordat er geen schadelijke uitstoot meer is, de lawaaioverlast flink wordt gereduceerd en het rijden op elektriciteit veel minder energie kost. In het noorden wordt nog relatief weinig met elektrische treinen gereden. Om dit voor elkaar te krijgen zijn investeringen nodig. Dat is een gezamenlijk opgave voor het noorden, het Rijk en de Europese Unie. Op de grensoverschrijdende corridors zien wij ook kansen voor Europese subsidie via TEN-T

Aanleg Wunderline, Lelylijn en Nedersaksenlijn en één Europees beveiligingssysteem

- De Lelylijn, Lelystad – Drachten – Groningen, verbindt uiteindelijk de belangrijke knooppunten Amsterdam en Hamburg met elkaar, en maakt het vanuit het noorden logisch om met de trein naar Duitsland te gaan. Daarnaast zorgt de Lelylijn ervoor dat de trein een sneller alternatief is voor de reis naar Parijs. ChristenUnie zal zich sterk maken om de spoorlijn Europees op de agenda te krijgen en zullen zich inspannen voor een Europese transportsubsidie (TEN-T) voor dit project.
- De Nedersaksenlijn (Groningen-Emmen-Almelo-Enschede) bevordert de bereikbaarheid en mobiliteit van inwoners en de leefbaarheid in deze regio's, ook richting Duitsland. Daarnaast is deze verbinding relevant voor het goederenvervoer. Dit traject biedt bovendien een alternatief bij stremmingen op het traject Groningen-Zwolle.
- De Wunderline is de toekomstige, grenzeloze verbinding tussen Noord-Nederland en Noord-Duitsland, aansluitend op de Lelylijn en Nedersaksenlijn. Onlangs is de samenwerkingsovereenkomst tussen de Nederlandse en Duitse bestuurders ondertekend. Belangrijke afspraken hierin zijn een kortere reistijd, meer comfort en een betere toegankelijkheid. In 2030 moet de reistijd tussen Groningen en Bremen zijn teruggebracht naar iets meer dan twee uren. Nu de eerste fase klaar is is het tijd voor de tweede fase. Dat betekent dat Europa aan zet is. De ChristenUnie zet zich in voor een Europese bijdrage.
- Om de reistijden internationaal te verkorten is het belangrijk dat overal hetzelfde beveiligingssysteem geldt. Dan kunnen treinen harder rijden en met kortere afstand tot elkaar. Helaas blijkt het Europese beveiligingssysteem voor treinbeveiliging en verkeersmanagement ERTMS nog lang niet overal te zijn ingevoerd, waardoor veel trajecten niet met elkaar verbonden zijn. In Europa wilt ChristenUnie werk maken van het stimuleren van een snelle invoer van ERTMS bijvoorbeeld door het inzetten van Europese Transportsubsidies hiervoor en een versnelde introductie van ERTMS-oplossingen voor de regionale spoorlijnen.

De Europese Commissie kan duidelijkere afspraken maken met lidstaten over installatie van het Europese beveiligingssysteem.

INZET OP ELEKTRISCH VERVOER, GROENE WATERSTOF, GROENGAS ÉN BLAUWE DIESEL

➤ Er komt een Europees tanknetwerk voor duurzaam vervoer, zoals elektrisch, groene waterstof, blauwe diesel en groen gas.

➤ In milieuzones worden boetes voor duurzame vervoermiddelen kwijtgescholden.

Steeds meer mensen stappen over op fossielvrije brandstoffen zoals blauwe diesel, groengas, elektrisch vervoer of groene waterstof. Niet iedereen is in staat om de auto te vervangen door een elektrische auto of waterstofauto. Daarom is het belangrijk dat alle duurzame vervoersmogelijkheden, dus ook blauwe diesel, groene waterstof en groengas, worden gestimuleerd.

Europees tanknetwerk voor duurzaam vervoer

Groningen is koploper op het gebied van mobiliteit door middel van groene waterstof en nergens rijden zoveel auto's en bussen op groengas als in Fryslân. Ook heeft Fryslân de meeste tanklocaties voor blauwe diesel, en varen er in Fryslân de meeste elektrische boten van Nederland. Fossielvrij vervoer heeft de toekomst.

Het wordt de gebruiker echter niet altijd gemakkelijk gemaakt. Wanneer je elektrisch rijdt, kan het zijn dat je in het buitenland niet kunt tanken omdat er een andere stekker wordt gebruikt of omdat de laadpas niet werkt. Auto's op waterstof, groengas en blauwe diesel kunnen zelfs in Nederland nog lang niet overal tanken.

De ChristenUnie vindt het belangrijk dat het tanken van elektriciteit, waterstof, groengas en blauwe diesel makkelijker wordt in heel Europa. Kortom, we gaan voor een Europees tanknetwerk voor elektrisch vervoer, groene waterstof, blauwe diesel en groen gas. Als Europese regelgeving dit in de weg staat dan moet dit worden rechtgetrokken.

Kwijtschelding boetes voor duurzaam vervoer in milieuzones

In veel landen zijn milieuzones ingesteld. Vaak betekent dit dat je met een oudere auto niet welkom bent in de binnenstad. Ook niet wanneer je blauwe diesel of groengas hebt getankt, of de auto hebt omgebouwd tot een duurzaam vervoermiddel. Ook al rijdt je CO₂-neutraal, je krijgt dan toch een boete, omdat handhaving plaatsvindt op kenteken. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat duurzaam rijden wordt gestimuleerd, en pleiten ervoor dat de boete wordt kwijtgescholden als de bestuurder kan aantonen dat er duurzaam is getankt.

Speerpunt 3

Europese kringlooplandbouw en duurzame visserij

De landbouw is van oudsher een belangrijke sector in Noord-Nederland. Ongeveer 100.000 mensen zijn werkzaam in deze branche, van agrariërs tot toelevering, distributie en verwerking. Een derde van alle Nederlandse melkkoeien bevindt zich in Noord-Nederland. Naast de economische betekenis levert de landbouw ook een belangrijke bijdrage aan het vormgeven en het beheren van het landschap.

Er zijn enorme uitdagingen op het gebied van klimaat, leefomgeving en biodiversiteit. En tegelijk moet de groeiende wereldbevolking worden gevoed. Dat is een enorm spannende exercitie: de voedselproductie uitbreiden en tegelijk verduurzamen. De ChristenUnie zien daarin een belangrijke rol weggelegd voor de Europese Unie en voor het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB).

EUROPESE KRINGLOOPLANDBOUW

- Bij de vergroeningsmaatregelen in het GLB is de kringloopgedachte het uitgangspunt, en prestaties worden beloofd.
- Er wordt in het GLB ingezet op concrete vergroeningsmaatregelen, die niet vrijblijvend zijn,

en waarbij een goed verdienmodel voor de boer het uitgangspunt is.

- Landschapselementen zijn belangrijk in Noord-Nederland. Behoud hiervan wordt gestimuleerd in het nieuwe GLB.
- Tegenstrijdige regelgeving wordt gestopt. Regels die kringlooplandbouw belemmeren moeten worden gestopt. Bijvoorbeeld: soms mag gewone mest niet als vervanger van kunstmest worden gebruikt omdat het kan uitspoelen naar de sloot. Dit kan met innovatieve technieken voorkomen worden, en zou dan toegestaan moeten worden.
- Het promoten van regionaal voedsel, zodat boeren een eerlijke prijs voor producten ontvangen en mensen zien waar hun eten vandaan komt.

De landbouw Noord-Nederland kan koploper zijn voor de kringlooplandbouw in Europa. De kringlooplandbouw zorgt voor een duurzame voedselvoorziening én behoud van biodiversiteit, zonder negatieve gevolgen voor bodem, natuur en klimaat. Voor het produceren van voedsel worden geen schadelijke stoffen gebruikt. Ook wordt het transport van grondstoffen en voedsel teruggedrongen.

Deze omschakeling vraagt nieuwe kennis, ervaring én doorzettingsvermogen. Bedrijven van nu moeten zich ontwikkelen naar bedrijven voor morgen. Tegenover duurzame productie moet wel een eerlijke prijs staan. Ook de consument heeft hier dus een aandeel in te leveren.

Wat de ChristenUnie betreft moet het nieuwe GLB zoveel mogelijk bijdragen aan deze omslag naar kringlooplandbouw. Als boeren maatregelen nemen op het gebied van klimaat, milieu en biodiversiteit en het heeft resultaat, dan mag dat beloond worden. Het nieuwe GLB biedt daar mogelijkheden voor.

BETROUWBAAR EN DUURZAAM GEPRODUCEERD VOEDSEL

- ▶ Voedsel van derde landen die naar de EU worden geïmporteerd moeten voldoen aan de eisen van kringlooplandbouw.
- ▶ In handelsverdragen wordt vastgelegd dat biovoedsel dat geïmporteerd wordt van buiten de EU gecheckt wordt op afkomst, en bij een groen vinkje voorzien van het (Europees) biologisch keurmerk.
- ▶ Op alle voedsel wordt vermeld waar het vandaan komt, zodat de consument kan kiezen voor lokaal voedsel en de boer een eerlijke prijs ontvangt.
- ▶ Nederland zit aan tafel bij het vaststellen van het nieuwe Gemeenschappelijke Visserijbeleid, zet in op duurzaamheid en houdt de visserijsector er nauw bij betrokken.

De handel met het buitenland is belangrijk voor Nederland. Hiervoor zijn duidelijke en eerlijke handelsregels nodig. Daarom sluit de Europese Unie handelsverdragen met landen over de hele wereld. Producten in de EU moeten aan eisen voldoen op het gebied van veiligheid en volksgezondheid, moeten gemaakt zijn op een manier die geen grote schade toebrengt aan het milieu en de werknemers die de producten maken hebben recht op een gezonde werkomgeving en sociale voorzieningen.

Kringlooplandbouw is uitgangspunt in handelsverdragen

Wat de ChristenUnie betreft gelden de eisen van veiligheid, gezondheid en duurzaamheid ook voor producten die van andere landen naar de EU worden geïmporteerd. Denk bijvoorbeeld aan voedsel en zuivel, belangrijke exportproducten voor Noord-Nederland. Om een gelijk speelveld te behouden is het belangrijk dat producten van buiten de EU aan dezelfde eisen voldoen als producten die binnen de EU worden verhandeld.

Betrouwbaar en betaalbaar biovoedsel

Steeds meer mensen eten biologische producten, en zijn bereid daarvoor te betalen. Mensen doen dat omdat ze een bijdrage willen leveren aan de biodiversiteit en de boer een eerlijke prijs willen betalen. Voor Europese producten is het biologisch keurmerk verplicht, maar voor producten van buiten de EU is dit niet het geval. En dat is ondermijnend voor de markt van biologische producten. De hogere prijs die consumenten betalen voor bioproducten moeten landen bij de bioboeren, en mensen hebben recht op te weten wat ze eten. Daarom is het belangrijk dat bioproducten, ook van buiten de Europese Unie (EU), gecheckt worden. Elk bioproduct in het schap moet voorzien zijn van een duidelijk label, zodat duidelijk is waar het product vandaan komt.

Eerlijke prijs voor lokaal voedsel

Het is goed als de consument kan zien waar een product vandaan komt, zodat gekozen kan worden voor voedsel van dichtbij. Voedsel van dichtbij voorkomt onnodig vervoer en CO₂-uitstoot en het versterkt de lokale economie. Door kortere ketens krijgen boeren en telers een eerlijke prijs voor hun producten. Dat is niet alleen prettig voor de lokale boeren, maar het is ok prettig als consument om te zien waar het eten vandaan komt. Dat kan met producten uit de eigen regio. Daarom zou het goed zijn als op alle producten wordt aangegeven waar het product vandaan komt.

Duurzame visserij

De komende jaren zal het nieuwe Gemeenschappelijke Visserijbeleid tot stand worden gebracht. Het is erg belangrijk dat Nederland een goede plek heeft aan de onderhandelingstafel, en dit in gezamenlijkheid te doen mét de visserijsector. De discussie rond de pulsvisserij heeft duidelijk gemaakt hoe belangrijk het is dat de juiste beslissingen op Europees niveau worden genomen. De ChristenUnie zet ook de komende jaren in op een duurzame visserij. Het beleid wordt gemaakt vóór de visser, dus het is essentieel dat zij kunnen blijven vissen en meepraten.

SLUIS BIJ KORNWERDERZAND

Inzet voor een Europese transportsubsidie (TEN-T) voor de sluis bij Kornwerderzand.

Het is van belang dat de sluis bij Kornwerderzand verbreed wordt. Zowel vanuit economisch als klimaatoogpunt. De verbreding van de sluis bij Kornwerderzand zal zorgen voor duizenden nieuwe banen bij ondernemingen, zoals werven, onderhoudsbedrijven en overslagbedrijven in de omgeving. Ook voor het klimaat is de verbreding een goede zaak: de IJsselmeervluchten worden bereikbaar voor kustvaarders, waardoor veel goederenvervoer niet over de weg maar via het water kan. Urk wordt dan weer bereikbaar voor de kottervloot.

De betrokken provincies, gemeenten en bedrijfsleven willen 73,5 miljoen euro bijdragen aan de verbreding van de sluis en het uitdiepen van de vaargeulen. Het rijk had al eerder 30 miljoen euro toegezegd, in afwachting van de medefinancieringsplannen uit de regio. Het totale project, inclusief vernieuwen van de bruggen in de Afsluitdijk, kost 205 miljoen euro. Momenteel wordt uitgezocht hoe de financiering rondgemaakt kan worden. De ChristenUnie zien het grote belang van de sluis bij Kornwerderzand en zullen, als er een goed plan ligt vanuit Nederland, zich inspinnen voor een Europese transportsubsidie (TEN-T) voor dit project.

Versterking van het Frysk en het Nedersaksisch

In Noord-Nederland zijn naast het Nederlands ook het Fries, Nedersaksisch en Gronings belangrijke talen. In Fryslân zijn het Fries en het Nederlands de officiële talen. Het Fries is een gestandaardiseerde taal en het recht om Fries te gebruiken is vastgelegd in de grondwet. Het Nedersaksisch is erkend als regionale taal onder het Europees Handvest. Het Nedersaksisch is een niet-gestandaardiseerde taal, wat betekent dat het verschillende varianten kent, zoals het Gronings, Drents en het Twents. Door de erkenning onder het Europees Handvest kunnen betrokken provincies en gemeenten een eigen beleid voor deze regionale talen voeren. Een taal is een belangrijke drager van de cultuur in de streek en verdient daarom continue waardering en erkenning. Ook op Europees niveau moet dit actief op de agenda blijven.

MINDERHEIDSTALEN ACTIEF OP DE AGENDA VAN EUROPA

- Europese en nationale rapportagecycli over de stand van zaken van minderheidstalen worden op elkaar afgestemd.
- Europese Commissie en Europarlementariërs

brenge vaker werkbezoeken aan Noord-Nederland, en doen dat gezamenlijk met de minister en/of staatssecretaris van cultuur en Tweede Kamerleden.

- In de jaarlijkse 'Staat van de Europese Unie' wordt aandacht besteed aan de stand van zaken van minderheidstalen.

In het kader van het Europees Handvest wordt er periodiek gerapporteerd over de stand van zaken van minderheidstalen. Uit onderzoek is gebleken dat deze rapportage beter kan . Europa rapporteert driejaarlijks, terwijl lidstaten vierjaarlijks rapporteren. Het zou goed zijn als deze rapportagecycli op elkaar worden afgestemd. Er zou meer contact moeten zijn tussen de sprekers van de minderheidstalen en de beleidsmakers, zowel op nationaal als op Europees niveau. Dat betekent wat de ChristenUnie betreft dat leden van de Europese commissie én Europarlementariërs een werkbezoek brengen aan Noord-Nederland samen met de minister en/of staatssecretaris van cultuur en Tweede Kamerleden. Zodat men in het veld geïnformeerd wordt over de stand van zaken, problemen en kansen met betrekking tot minderheidstalen en er gezamenlijke afspraken gemaakt kunnen worden.

In de jaarlijkse Staat van de Europese Unie geeft de regering haar visie op de Europese Unie weer. Wat de ChristenUnie betreft wordt in de Staat van de Europese Unie in het vervolg ook expliciet aandacht besteed aan de stand van zaken van minderheidstalen.

**NOORD-NEDERLAND:
TROTS VAN EUROPA**

Europees 4-puntenplan voor Noord-Nederland